

VAND I HAVEN

Hvis man gerne vil have et rigt dyreliv i haven, er det vigtigt, at der er adgang til vand. Dette kan f.eks. klares med fuglebade, men det er endnu bedre hvis man kan anlægge en lille havedam/vandhul.

ANLÆG EN HAVEDAM

Hvis du gerne vil konstruere en havedam der virkelig gør noget for biodiversiteten, følger her nogle gode råd.

PLACERING AF HAVEDAMMEN

Havedammen skal gerne have både lys og skygge. Der hvor solen står på vandet, vil der blive varmere, og det er meget vigtigt for f.eks. paddeæg og yngel. Det er også vigtigt, at der omkring vandhullet er mange gode jagt- og gemmesteder for dyrene. Frøer, tudser og salamandere vil gerne have en kompostbunke at jage i og et stedige at gemme sig i. Der er størst succes med at få padder i vandhullet, hvis der er adgang til en større have, eng, mose, skov eller græsmark i umiddelbar nærhed. Her går de nemlig på jagt om sommeren.

Undgå at anlægge havedammen under store løvfældende træer. Når træet smider sine blade om efteråret, vil mange af bladene havne i havedammen. Nogle træers blade er direkte giftige for visse dyr, og blade kan forårsage iltsvind i vandhullet.

TIPS OG TRICKS:
LÆG GERNE NOGLE STEN RUNDT LANGS
KANTEN. DE SKABER BÅDE SKJULESTEDER
OG HOLDER GODT PÅ VARMEN FRA SOLEN.

For at en havedam skal kunne huse nogle af de vilde danske dyr, er det vigtigt, at man ikke sætter fisk ud i den. Fiskene æder hurtigt alle former for yngel fra f.eks. padder, og man får derfor ikke en høj biodiversitet i vandhullet. Hvis havedammen er meget stor, og næsten er en hel sø, kan man godt have både fisk og padder. Når søen bliver stor nok, vil der være masser af gemmesteder for æg og haletudser, som fiskene ikke kan nå.

PADDERNE I HAVEDAMMEN

Havedammen er først og fremmest til for padderne.

Mangel på små vandhuller i det danske landskab gør, at padderne er stærkt truede, så her kan man virkelig gøre en forskel for biodiversiteten.

SALAMANDERE

Salamanderen ligner et lille firben. Men firben er krybdyr, og salamandere er halepadder. Der findes 2 almindelige arter af salamander i Danmark; lille og stor vandsalamander. Lille vandsalamander har, i modsætning til stor, 3 sorte længdestriber ned langs ryggen.

Om foråret får hannerne en finneagtig bræmme hen af ryggen og flotte farver på bugen. Dem skal de bruge til at imponere hunnerne med. Hunnerne lægger deres æg enkeltvis på vandplanternes blade, som de derefter folder op omkring ægget og klistrer fast med et sekret.

Æggene klækker efter et par uger, og de små haletudselignende larver dukker op. Hen på sommeren udvikler de små nye salamandere lunger og går på rov på land ligesom deres forældre. Salamandere overvintrer steder med høj fugtighed som f.eks. i en kvasbunke.

De er rigtig nyttige at have i haven, da de som voksne spiser masser af orme, snegle og bænkebidere. Mens larverne gerne mæsker sig i myggelarver.

TIPS OG TRICKS:

PADDER ER ALTID PÅ UDKIG EFTER NYE VANDHULLER. LEVER DER DERFOR PADDER I EN RADIUS AF 1 KM FRA DIN HAVEDAM, SKAL DE NYE BEBOERE NOK DUKKE OP.

TUDSER

Tudsen kendes fra frøen ved dens kortere bagben og lidt mere kluntede bevægelsesform. Hvor frøen ofte springer afsted, vil tudsen nærmere krybe hen af jorden. Derudover har den også væsentligt større vorter end frøen.

Æggene kendes også let, da frøernes æg sidder i store klumper og tudsernes på lange rækker.

Skrubtudsen er den mest almindelige danske tudseart, og den klarer sig bedre i søer med fisk end de andre paddearter. Deres yngel bliver nemlig hurtigt spist, men skrubtudsens haletudser er giftige for fisk. Stor vandsalamander ynder dog også at spise skrubtudsens æg, så

det er ikke sikkert, at man har begge arter i sin havedam på samme tid. De voksne skrubtudser har to store giftkirtler på bagehovedet, og de udskiller giften, hvis man f.eks. holder dem i hænderne, eller hvis et rovdyr forsøger sig med at spise dem.

Skrubtudsen er mester i at skovle snegle i sig og spiser især gerne dræbersneglens æg og yngel. Den kan derfor være en stor hjælp med at holde bestanden af dræbersnegle nede i haven. De spiser også både myg og spyfluer.

FRØER

Der findes 8 arter af frøer i Danmark, de 2 mest almindelige er spidssnudet og butsnudet frø. Spidssnudet frø kan kendes fra butsnudet på en relativ stor fodrodsknude på bagbenene.

Butsnudet frø er kun vandlevende om foråret i yngleperioden og vil ellers bevæge sig rundt på land. Den vil derfor være at møde mange steder i haven. Men den foretrækker at bevæge sig gennem lidt højere vegetation og holder gerne til fugtige og skyggefulde steder.

FUGLE

Hvis man gerne vil have et rigt fugleliv i haven, er det vigtigt, at fuglene har adgang til vand. Det kan f.eks. være som fuglebade, men de benytter sig også gerne af havedammen. Sørg derfor for, at havedammen er attraktiv for fuglene. De vil meget gerne have lavvandede områder at bade i - også om vinteren. Man skal også være opmærksom på, at fugle godt kan være nervøse når de ikke kender vanddybden endnu. Læg derfor en stor flad sten i vandet - gerne med lidt varierende tykkelse. På den måde kan fuglene først lande på den og udforske vanddybden i ro og mag.

**Læs mere om at gøre haven attraktiv for fuglene i afsnittet om "Fuglehaven".
Find alle tips og tricks på www.skandinaviskdyrepark.dk**